

Sygn. akt VIRCa 172/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Schubert (spr.)

Sędziowie: SO Ewa Błesińska

SSR del do SO Arkadiusz Rokicki

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniego S. U.** reprezentowanego przez matkę J. U. (1)

przeciwko **M. U.**

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 29 marca 2013 roku

sygn. akt III RC 1337/12

oddala apelację.

Sygn. akt VI RCa 172/13

UZASADNIENIE

Powód S. U. reprezentowany przez matkę J. U. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego M. U. na jego rzecz alimentów w kwocie 800 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu podał, że przeciętne koszty jego utrzymania wynoszą 1.200 złotych miesięcznie, w tym 400 złotych opłaty za przedszkole oraz 60 złotych za lekarstwa. Matka powoda pracuje na umowę zlecenie. Miesięcznie zarabia 1.100 złotych.

Pozwany w odpowiedzi na pozew uznał powództwo co do zasady. Nie zgodził się jednak z żadaną kwotą alimentów. Jego zdaniem koszty utrzymania powoda są niższe niż 1.200 złotych miesięcznie. Ponadto obecnie przebywa w areszcie śledczym i nie uzyskuje żadnego dochodu. Wskazał również, że ma zasądzone alimenty na swoje drugie dziecko – córkę J. U. (2).

Wyrokiem z dnia 29 marca 2013 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego powoda alimenty w kwocie po 500 złotych miesięcznie, płatnych do rąk matki powoda, do 10. dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 lutego 2013 r. (punkt

D), w pozostałym zakresie powództwo zaś oddalił (punkt II) oraz odstąpił od obciążania stron kosztami sądowymi (punkt III). Wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności oraz z urzędu klauzulę wykonalności (punkt IV i V)

Sąd Rejonowy ustalił, iż pozwany M. U. i J. U. (1) są małżeństwem. Mają jedno wspólne dziecko – S. U. urodzonego (...) Małżonkowie nie mają własnego mieszkania, zajmowali wynajmowane lokale.

Pozwany pracował dorywczo na budowach zarabiając około 1.000 złotych miesięcznie. Od października 2012 r. odbywa karę pozbawienia wolności w wysokości 3 lat za rozbój. Ponadto ma orzeczoną karę pozbawienia wolności za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości. Aktualnie nie pracuje w zakładzie karnym i nie osiąga dochodów. Poza powodem ma córkę z innego związku w wieku 8 lat, na którą ma zasądzone alimenty w wysokości 300 złotych miesięcznie. Nie ma majątku.

Matka powoda jest z zawodu kelnerką. Pracuje w restauracji w Hotelu (...) w O. i zarabia miesięcznie około 1.100 złotych. Wynajmuje mieszkanie wraz z koleżanką, za które płaci około 700 złotych wraz z opłatami za media. Innych dzieci poza powodem nie ma. Nie posiada majątku.

Małoletni uczęszcza do przedszkola, za które stała opłata wynosi 350 złotych miesięcznie.

Sąd Rejonowy wskazał, iż jest związany częściowym uznaniem powództwa przez pozwanego. Oceniając zakres obowiązku alimentacyjnego wskazał, iż zależy on od usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej i możliwości zarobkowych osoby zobowiązanej. Zdaniem Sądu Rejonowego sam fakt odbywania kary pozbawienia wolności nie zwalnia od obowiązku alimentacyjnego albowiem jest to okoliczność zawiniona przez zobowiązanego do alimentacji – co wiąże się z zasadą domniemania słuszności prawomocnych skazujących wyroków karnych. Gdyby pozwany nie został osadzony w zakładzie karnym, co nastąpiło z jego winy, to wówczas jego możliwości zarobkowe jako pracownika fizycznego byłyby i tak wyższe niż możliwości matki powoda. Z pewnością nie byłyby niższe niż najniższe krajowe wynagrodzenie. Jednocześnie jednak realne możliwości zarobkowe osoby przebywającej w zakładzie karnym są niższe niż w przypadku osób przebywających na wolności.

Zdaniem Sądu Rejonowego kwotą odpowiadającą usprawiedliwionym potrzebom powoda, a jednocześnie nieprzekraczającą możliwości zarobkowych pozwanego jest kwota 500 złotych miesięcznie. Nawet uwzględniając alimenty za starsze dziecko kwota ta nie może być uznana za wygórowaną.

Z uwagi na brak majątku i dochodów obu stron, Sąd zwolnił je na mocy art. 113 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 k.p.c. od przypadających na nie kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku – zatytułowaną „pozew o zmniejszenie kwoty alimentów” – złożył pozwany zaskarżając go w całości.

W uzasadnieniu wskazał, iż przebywa obecnie w zakładzie karnym. Skazany został na trzy i pół roku pozbawienia wolności. Koniec kary nastąpi w 2016 roku. W zakładzie karnym nie ma możliwości podjęcia jakiegokolwiek płatnej pracy. Nie posiada żadnego majątku i środków finansowych. Ponadto pozwany ma zasądzone alimenty na córkę w kwocie 300 złotych miesięcznie.

Powołując się na powyższe okoliczności pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie zasądzonej w nim kwoty alimentów do 300 złotych. (k. 38)

Powód wniósł o oddalenie apelacji. (k. 83)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż stan faktyczny w niniejszej sprawie, ustalony przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie był przez strony kwestionowany. Również Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do dokonywania zmian w tym zakresie. Poza sporem pozostawała także co do zasady zasadność dochodzonego pozwem żądania. Pozwany podniósł jedynie, iż zasądzona kwota alimentów jest zbyt wysoka, co wynika przede wszystkim z okoliczności, iż przebywa on obecnie w zakładzie karnym i nie ma możliwości uzyskiwania jakichkolwiek dochodów. Nie posiada też żadnego majątku.

W powyższym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania Sądu I instancji, zgodnie z którymi sam fakt odbywania kary pozbawienia wolności nie zwalnia od obowiązku alimentacyjnego albowiem jest to okoliczność zawiniona przez zobowiązanego do alimentacji. Jak wynika z uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 1995 r. (sygn. akt III CZP 178/94) możliwości zarobkowe zobowiązanego do alimentacji, który odbywa karę pozbawienia wolności i nie jest zatrudniony, ustala się według zasad określonych w art. 135 k.r.o. Z uwagi na okoliczności sprawy sąd może jednak nie uwzględnić niekorzystnej dla możliwości zarobkowych zobowiązanego sytuacji, jaką spowodowało umieszczenie go w zakładzie karnym. Zgodnie bowiem z art. 136 k.r.o. jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu (...) dopuściła do jego utraty (...), nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Narodziny powoda spowodowały, iż pozwany musiał liczyć się z koniecznością łożenia na jego utrzymanie. Dobrowolne, zawinione popełnienie przestępstwa, za które został skazany na 3-letnią karę pozbawienia wolności, nie może go od tego obowiązku zwolnić.

Słusznie Sąd I instancji przyjął, iż gdyby pozwany nie został osadzony w zakładzie karnym, to wówczas jego możliwości zarobkowe jako pracownika fizycznego byłyby wyższe niż możliwości matki powoda. Z pewnością nie byłyby niższe niż najniższe krajowe wynagrodzenie, które obecnie wynosi 1.600 złotych brutto.

Zgodnie z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 k.r.o.).

Zdaniem Sądu Okręgowego zasądzona kwota alimentów w wysokości 500 złotych miesięcznie jawi się jako adekwatna zarówno do potrzeb małoletniego powoda, które można ustalić na kwotę ok. 800 złotych miesięcznie, jak również zarobkowych możliwości pozwanego – przy założeniu, iż nie przebywa on w zakładzie karnym. Uwzględnia ona także, iż wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem powoda przez jego matkę może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego (art. 135 § 2 k.r.o.).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do zmiany rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.